

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONIANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE HUMANISTEN

ERASMUS werd de « prins van de intelligentie » geheten. Hij was een van de grootste humanisten. De humanisten brachten de taal en de literatuur van de antieken, van de Grieken en de Romeinen, weer tot aanzien. Het toonbeeld van menselijke volmaaktheid was naar hun mening de antieke Griek. Zij stelden niet alleen belang in de taal van deze mens, maar ook in zijn filosofie, in zijn levenswijze, zijn paganisme. Het humanisme ging uit van Italië en vond in alle beschaafde landen talrijke geestdriftige aanhangers.

3. - MECENAS

EEN veelzijdige figuur en de grootste Mecenas was beslist Lorenzo de Medici. Hij was echter niet de enige Mecenas, alle prinsen ondersteunden geleerden en kunstenaars. Frans I stichtte het Collège de France. Thomas More, vriend van Erasmus en auteur van « Utopia » was kanselier van Hendrik VIII van Engeland. Hij werd later onthoofd.

I. - DE ANTIEKE ZIEL

DE ziel of de geest van de Oudheid werd opnieuw geboren en men heette dat de Renaissance. De Renaissance begon in de XV^{de} eeuw in Italië te Florence, waar de Medeci heersten. Deze intellectuele omwenteling van de jaren 1400 — de Italianen zeggen : il Quattrocento — kreeg in de geschiedenis de naam van de eeuw van de Medeci. Het was inderdaad een man uit het geslacht van de Medeci, nl. Lorenzo il Magnifico die deze beweging aanmoedigde.

II. - DE ACADEMIE

DE naam komt van Academos, een beroemde Griek in wiens tuinen Plato eens onderwees. Te Florence werd er een academie gesticht waar de humanisten bijeen kwamen om de Griekse filosofie te bestuderen. Daar was o.m. Marsilio Ficino, Italiaans priester, arts en humanist, de opvoeder van paus Leo X Medici. Er was de Byzantijn Demetrios Chalcondylas, de verbaazende Giulio di San Severino, die Pomponius Laetus werd en die leefde en zich kleedde als de oude Romeinen. Er was ook de jonge Picodella Mirandola, wellicht de geniaalste figuur van zijn tijd.

IV. - DE PAUS VAN DE HUMANISTEN

IN de helft van de XV^{de} eeuw organiseerde paus Nicolaas V de bibliotheek van het Vaticaan en omringde zich van humanisten. Pius II en Sixtus IV waren eveneens humanisten, Rodrigo Borgia, die in 1492 paus werd onder de naam van Alexander VI is beroemd en berucht. Het paganisme klom toen op de troon van Sint Pieter. Een van zijn zonen, Cesar Borgia, zou als het ware de morele korruptie van de Renaissance incarneren.

V. - MACHIAVELLI

CESAR BORGIA stak zijn eigen broer neer en wierp het lijk in de Tiber. Hij vergiftigde heel wat mensen en had in zijn dienst een officiële moordenaar. Cesar Borgia had ook een vriend, Nicolo Machiavelli, een humanist en briljant historicus. Hij schreef o.m. het boek « Il Principe » (de vorst) waarin hij opkwam voor een verenigd Italië onder één machtige heerser. Volgens hem heiligde het doel de middelen. Naar hem is de term Machiavelisme ontstaan, ter aanduiding van een zich niet aan de wetten der moraal gebonden voelende staatkunde.

(Wordt voortgezet.)